

แรงงานแพลตฟอร์ม (Platform Worker)

ความหมายของแรงงานแพลตฟอร์ม

แรงงานที่ถูกจ้างงานผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเข้าถึงผู้ใช้บริการ ทั้งที่เป็นนิติบุคคลหรือบุคคล โดยทำหน้าที่แก้ปัญหาที่เฉพาะเจาะจงของผู้ใช้บริการ เพื่อแลกกับค่าตอบแทน

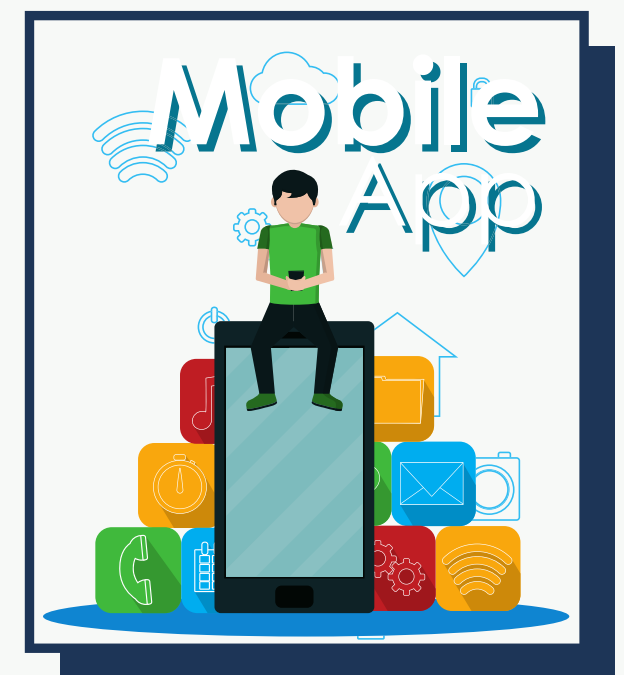
งานที่จ้างผ่านแพลตฟอร์มมี 4 ลักษณะ

- 1) งานเฉพาะด้าน อาทิ การพัฒนาซอฟต์แวร์และการออกแบบกราฟิก
- 2) การขนส่ง อาทิ การเคลื่อนย้ายบุคคล การส่งอาหาร
- 3) งานบ้าน อาทิ การทำความสะอาดการซ่อมแซมสิ่งของภายในที่พักอาศัย
- 4) งานเบ็ดเตล็ด อาทิ การดูแลเพจหรือเว็บไซต์

แพลตฟอร์มให้บริการผ่านแอปพลิเคชันในประเทศไทย

- 1) แพลตฟอร์มให้บริการรถสาธารณะและรับส่งอาหาร อาทิ Grab, Gojek, LINE MAN, Robinhood
- 2) แพลตฟอร์มให้บริการที่พักอาศัย อาทิ Airbnb, Agoda, Booking, Traveloka, Traveligo, Trip, Expedia, Hotel Quickly
- 3) แพลตฟอร์มให้บริการทำความสะอาดบ้านและสำนักงาน อาทิ BeNeat, Ayasan, Seekster

แรงงานแพลตฟอร์มมิได้มีสถานะเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม แต่มีสถานะเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ (Freelance) หรือหุ้นส่วน (Partner) ของบริษัทแพลตฟอร์ม ซึ่งทางกฎหมาย หมายถึง “ผู้รับจ้างทำของ (Contractor)” ซึ่งจะไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน ทำให้ไม่ได้รับการดูแลอย่างเป็นธรรมจากบริษัทแพลตฟอร์ม

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐควรทบทวนความสัมพันธ์การจ้างงานและกำหนดสถานะใหม่ให้กับแรงงานแพลตฟอร์ม เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิแรงงานที่สำคัญแก่แรงงานแพลตฟอร์ม
2. ภาครัฐควรให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ฉบับที่ 87 ว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกันและฉบับที่ 98 ว่าด้วยการปฏิบัติตามหลักการแห่งสิทธิในการรวมตัวและการเจรจาต่อรอง และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาของ ILO
3. ภาครัฐควรมีกระบวนการในการกำกับดูแลการดำเนินงานของธุรกิจแพลตฟอร์มให้เกิดความเป็นธรรมต่อแรงงาน

วิจัยปริทัศน์ ฉบับที่ 13 (ส.ค. 2564) [แรงงานแพลตฟอร์ม (Platform Worker)]

วิลาสิณี ฉายรัตน์ตระกูล; กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร